

Rapport

Rapport over het regionale politiekorps Gelderland-Zuid en over de beheerder van het regionale politiekorps van dit korps. De klacht is ingediend door de heer mr. P.H.M. Essink, advocaat te Nijmegen.

Datum: 9 juni 2011

Rapportnummer: 2011/174

Klacht

Verzoeker stelt dat hij op donderdag 18 augustus 2005 tijdens zijn aanhouding in zijn woning is mishandeld door een politieambtenaar van het korps Gelderland-Zuid. Door onvolkomenheden in de verslaglegging van de aanhouding en de afhandeling daarvan is de toedracht van de aanhouding niet meer te achterhalen.

Verzoeker klaagt erover dat de korpsbeheerder, in het kader van de klachtbehandeling, geen consequenties heeft verbonden aan de onvolkomenheden in de verslaglegging.

Ook klaagt verzoeker erover dat een politieambtenaar de geweldsrapportage heeft opgemaakt zonder verzoeker te hebben gezien.

Tevens klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder te weinig moeite heeft gedaan om de door de politie van het letsel gemaakte foto boven tafel te krijgen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid is:

gegrond ten aanzien van

- het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging, wegens schending van het motiveringsvereiste;
- het opmaken van een geweldsrapportage zonder verzoeker te hebben gezien, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;

niet gegrond ten aanzien van het onderzoek naar de aanwezigheid van de foto.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de korpsbeheerder in overweging om het leermoment, zoals dat in de interne klachtenprocedure was geconstateerd, alsnog door te voeren binnen het korps en daarbij hetgeen de Nationale ombudsman hierover heeft overwogen mee te nemen.

Feiten en visies

Wat is er gebeurd?

Verzoeker had nog enkele boetes openstaan waarvoor hij stond gesignaleerd. Drie politieambtenaren gingen op donderdag 18 augustus 2005 rond 21:40 uur naar zijn woning om hem aan te houden, omdat hij een onherroepelijke gevangenisstraf van 22 dagen

moest uitzitten.

Verzoeker zegt te zijn mishandeld door een van de politieambtenaren tijdens zijn aanhouding. Hij zou op zijn ogen zijn geslagen. De politieambtenaren zeggen dat verzoeker zich tegen zijn aanhouding verzette en dat zij daarom twee keer een halsomstrengeling hebben moeten toepassen. Ook hebben zij handboeien aangelegd. Van mishandeling is volgens hen geen sprake.

Verzoeker werd vervolgens ook in verband met wederspanning overgebracht naar het politiebureau.

Na het verblijf op het politiebureau werd verzoeker op 19 augustus 2005 overgebracht naar een huis van bewaring in verband met de openstaande signaleringen. Daar werd hij bezocht door zijn raadsman die twee blauwe ogen constateerde. Het was inmiddels maandag 22 augustus 2005. Tot dat moment was verzoeker hier niet aan behandeld, ook niet door de verpleegkundige. Die was niet aanwezig in het weekend. Uiteindelijk is verzoeker op 23 augustus 2005 door een arts onderzocht en een dag later naar het ziekenhuis geweest; daar bleek geen sprake van blijvend letsel.

Verzoeker diende via zijn gemachtigde bij de korpsbeheerder een klacht in over het opgelopen letsel. Gelijktijdig liep ook de procedure bij de rechter in verband met de aanhouding voor wederspanning. Het hof deed een uitspraak voordat er een advies van de klachtencommissie lag. Het hof verklaarde verzoeker schuldig aan wederspanning, maar legde geen straf of maatregel op. De verslaglegging en dossiervorming in deze zaak vertoonden onvolkomenheden, waardoor het niet mogelijk was eventuele gevolgen van de toepassing van dwangmiddelen en geweld in de beoordeling te betrekken, aldus het hof.

Een deel van de uitspraak van het hof is hieronder in een apart kopje opgenomen.

De klachtencommissie deed uitgebreid onderzoek en nam het oordeel van het hof mee in haar advies. Zij adviseerde de korpsbeheerder zich te onthouden van een oordeel over de klacht, omdat de klachtencommissie niet in staat was gebleken vast te stellen wanneer en door wie verzoeker was mishandeld. De korpsbeheerder nam dit advies over en onthield zich van een oordeel over de klacht.

Zie voor een uitgebreidere versie van het advies van de klachtencommissie hieronder in een apart kopje.

Hoe oordeelde het hof over de verslaglegging van het toegepaste geweld?

Het hof stelde in zijn arrest van 20 augustus 2008 vast dat verzoeker letsel in zijn gezicht had op 22 augustus 2005. Dit baseerde het hof op de verklaring van de verpleegkundige en het formulier van de medische dienst van het huis van bewaring. Op grond van het dossier kon niet meer worden vastgesteld hoe verzoeker het letsel heeft opgelopen en

wanneer. De stelling van de raadsman dat de betrokken ambtenaren voor de aanhouding grof geweld tegen de verzoeker hebben gebruikt en dat deze zich daartegen heeft moeten verweren (noodweer in plaats van wederspanning), kon volgens het hof niet als vaststaand worden aangenomen.

Voor zover het letsel tijdens het verblijf op het politiebureau zou zijn ontstaan, was dat niet iets dat bij de behandeling van de wederspanning tijdens de aanhouding aan de orde kon komen. Het hof verwierp het verweer van de raadsman.

Het hof verklaarde verzoeker wel strafbaar, maar legde geen straf of maatregel op. Het hof overwoog dat ten einde uit te kunnen sluiten dat er sprake zou zijn geweest van onregelmatigheden in de bejegening van verdachte voor, tijdens en na zijn aanhouding de verslaglegging dusdanig dient te zijn dat er geen enkele twijfel op dit punt blijft bestaan. Op dit punt schiet het dossier naar het oordeel van het hof tekort. Dat lichtte het hof uitvoerig toe in vier punten.

De betreffende foto die bij binnenkomst in het Huis van bewaring wordt gemaakt, zat niet in het strafdossier en bleek niet te achterhalen;

het voorgeleidingsproces-verbaal bevindt zich niet bij de stukken. Wat precies is besproken kan niet uit het voorgeleidingsproces-verbaal worden afgeleid. Hulpofficier van justitie K. heeft nadien een korte schriftelijke verklaring afgelegd, maar deze is ruim tweeënhalve jaar na de voorgeleiding opgesteld;

Br., die verzoeker heeft verhoord als verdachte van wederspanning heeft bij de raadsheer-commissaris op 12 september 2007 onder meer verklaard dat hij, als hij letsel ziet bij een verdachte, daarvan geen proces-verbaal opmaakt. Hij meldt het wel in het proces-verbaal van bevindingen als hij dat nodig vindt. Als het letsel niets met de wederspanning te maken heeft, maakt hij daar melding van. Als het wel met de wederspanning te maken heeft, maakt deze verbalisant daar geen apart proces-verbaal van bevindingen van. Volgens hem had verzoeker geen letsel.

De inhoud van de verklaring van deze getuige laat ruimte voor twijfel omtrent de vraag of het later geconstateerde letsel bij verdachte al bij/tijdens de aanhouding aan verdachte is toegebracht. Immers, als de verbalisant van oordeel is geweest dat het letsel het gevolg was van de wederspanning, heeft hij het overeenkomstig de door hem gehanteerde werkwijze naar alle waarschijnlijkheid niet vastgelegd in een proces-verbaal. Wat er ook zij van de vraag of deze werkwijze wel correct of aan te bevelen is, niet uitgesloten kan worden dat verdachte wel degelijk al bij de aanhouding letsel had opgelopen. Dat is van belang, omdat in dat geval vraagtekens geplaatst zouden kunnen worden bij de processen-verbaal van de verbalisanten die verdachte hebben aangehouden, althans voor zover het de wijze van aanhouding en de aard en intensiteit van het daarbij toegepaste geweld betreft.

B. heeft het meldingsformulier geweldaanwending opgemaakt. Uit zijn verklaring bij de raadsheer-commissaris valt op te maken dat niet kan worden uitgesloten dat hij heeft aangekruist dat er geen sprake was van letsel bij verdachte, zonder dat hij verdachte zelf heeft gezien. Hij heeft in dat geval slechts nagevraagd bij de verbalisanten die de verdachte hebben aangehouden of verdachte letsel had, waarmee niet de optimale vaststelling van de feiten is gegarandeerd.

Het hof acht het bij de toepassing van de strafmaat van belang eventuele gevolgen van bijvoorbeeld de toepassing van dwangmiddelen en geweld voor een verdachte mede in zijn beoordeling te kunnen betrekken. Door voormelde onvolkomenheden in de verslaglegging en de dossiervorming is dat in deze zaak in onvoldoende mate mogelijk."

Wat adviseerde de klachtencommissie en hoe luidde het oordeel van de korpsbeheerder?

De klachtencommissie overwoog in haar beoordeling dat de verklaringen van de betrokken ambtenaren haar er niet van hadden overtuigd dat perse uitgesloten moest worden dat er kort tevoren iets was gebeurd als gevolg waarvan verzoeker op 22 augustus 2005 het letsel in zijn gezicht vertoonde.

Evenmin hadden de overige stukken uit het klachtdossier de klachtencommissie uitsluitend kunnen geven over de vraag wanneer en door wie het letsel bij verzoeker was aangebracht.

Het was de klachtencommissie, met name ook na het arrest van het hof van 20 augustus 2008, duidelijk geworden dat de verslaglegging en de dossiervorming door de politiemensen rond de aanhouding van verzoeker niet te herstellen onvolkomenheden vertoonden, waardoor op dat moment niet meer met zekerheid kon worden uitgesloten dat zich voor, tijdens of vlak na de aanhouding van verzoeker onregelmatigheden hadden voorgedaan.

Nu de klachtencommissie niet in staat was gebleken vast te stellen wanneer en door wie verzoeker was mishandeld adviseerde de klachtencommissie de korpsbeheerder om zich te onthouden van een oordeel over de klacht.

De korpsbeheerder nam het advies over.

Wat is de visie van verzoeker en zijn gemachtigde?

Het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging

Verzoeker vindt dat de korpsbeheerder zich niet heeft kunnen onthouden van een oordeel over de klacht. Het hof heeft vastgesteld dat er onvolkomenheden zijn in de verslaglegging, waardoor er ruimte is ontstaan voor twijfel over het ontstaan van het letsel. Daardoor is achteraf niet meer aan de hand van die documenten te reconstrueren wat er

op welk moment precies is geconstateerd over het letsel. De korpsbeheerder moet dan ook verantwoordelijkheid nemen voor deze gebrekkige wijze van verslagleggen en kan zich dan niet slechts onthouden van een oordeel. De consequentie zou moeten zijn dat de klacht gegrond wordt verklaard, of dat er schadevergoeding moet worden uitgekeerd, aldus verzoeker. Ook al adviseert de klachtencommissie hem om zich te onthouden van een oordeel, hij zal zelf wel een keuze moeten maken. Hij kan er niet mee volstaan zich te scharen achter het advies. De weegschaal had in het voordeel van verzoeker moeten doorslaan, aldus de gemachtigde.

De geweldsrapportage

Ook spreekt verzoeker zijn verwondering uit over het feit dat politieambtenaar B. op 19 augustus 2005 een geweldsrapportage heeft opgemaakt, terwijl hij verzoeker niet zelf heeft gezien. Hij heeft slechts opgetekend wat zijn collega's hem hebben verteld over het toepaste geweld. Volgens de gemachtigde heeft de politie het grootste belang bij een zorgvuldige en waterdichte wijze van handelen als het gaat om letsel.

De foto

Tot slot vindt verzoeker dat de korpsbeheerder meer moeite had moeten doen om de foto die door rechercheurs van de politie in de Penitentiare Inrichting (verder: PI) van hem is gemaakt boven tafel te krijgen. Deze foto is volgens de gemachtigde gemaakt op diens verzoek, nadat hij op 22 augustus 2005 om die foto en om bezoek door een arts had gevraagd. Na lange tijd wachten werd de toezegging gedaan dat de politie een foto zou maken. Hij mocht zelf geen foto maken met zijn mobiele telefoon. Na de toezegging is hij vertrokken en is de foto gemaakt, aldus de gemachtigde. De bewaker bij de bezoekersruimte is er volgens hem al die tijd bij geweest.

Op 23 augustus 2005 had de gemachtigde al onder andere bij de politie gevraagd om die foto (en de foto die door de PI bij binnenkomst wordt gemaakt), maar deze heeft hij nooit gekregen. Dit ondanks verzoeken aan de politie en de klachtencommissie. Met deze foto had aangetoond kunnen worden dat het letsel was ontstaan op een moment dat verzoeker onder de hoede van de politie was, aldus de gemachtigde.

Hij begreep niet waarom de politie na het verzoek van 23 augustus 2005 om de foto over te leggen niet meteen actie had ondernomen en informatie bij de PI had opgevraagd en de bewaker had bevroegd. Nu was ook de foto die door de PI wordt gemaakt niet meer voor handen, deze was inmiddels vernietigd.

Wat is de visie van de korpsbeheerder?

Het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging

De korpsbeheerder stelde ten aanzien van de door het hof vastgestelde onvolkomenheden in de verslaglegging, dat volgens hem alles op juiste wijze was vastgelegd in deze zaak. Er bestond voor hem daarom geen aanleiding of noodzaak om politieambtenaren aan te spreken op hun gedrag hieromtrent. Hij acht de klacht ongegrond.

Hij motiveerde zijn oordeel als volgt. De politie had de aanhouding, het verzet en het toegepaste geweld op de gebruikelijke wijze vastgelegd. Het is aan de *aanhoudende* politieambtenaren om geweld te melden aan een meerdere. Dit is ook geschied. Vervolgens heeft B., de officier van dienst, een meldingsformulier geweldsaanwending opgemaakt. Deze is volledig ingevuld. Onder meer is aangegeven dat bij de burger geen letsel was ontstaan. De korpsbeheerder vroeg zich af wat nog meer vastgelegd moest worden als er niets wordt geconstateerd.

Hij vervolgde zijn betoog als volgt. De *verhorende* politieambtenaren hoeven letsel dat is ontstaan bij de aanhouding niet (nogmaals) te melden in een proces-verbaal. Wel kan een politieambtenaar vermelden of er tijdens het verhoor bijzonderheden zijn ontstaan, zoals later ontstane blauwe plekken of geweld/letsel ontstaan tijdens het verhoor. Maar als dit letsel niet wordt waargenomen, kan er ook niets worden geregistreerd. Bovendien is het geen onvolkomenheid als een *verhorend* ambtenaar geen melding maakt van letsel dat bij een aanhouding zou zijn ontstaan.

Het was juist dat er geen voorgeleidingsproces-verbaal was opgemaakt. Dit was met het destijds gebruikte registratiesysteem niet gebruikelijk. Wel werd de voorgeleiding vastgelegd in het verkort dossier. Dat was ook hier gebeurd.

Bij de insluiting van een arrestant wordt altijd een totaaloverzicht van de insluiting gemaakt. Een onderdeel daarvan is het deel over zorggegevens. Hierin is niets vermeld over de lichamelijke toestand van verzoeker.

Politieambtenaar Br. had tegenover de raadsheer-commissaris verklaard dat hij niet altijd hetzelfde te werk gaat als hij bij een verdachte tijdens een verhoor letsel waarneemt. De korpsbeheerder gaf aan dat een vaste werkwijze eenduidiger zou zijn, maar zoals de korpsbeheerder al eerder had aangegeven, hoeft letsel als gevolg van een aanhouding niet door de verhorende verbalisant te worden vastgelegd. Van een onvolkomenheid kan niet worden gesproken, aldus de korpsbeheerder.

De geweldsrapportage

Ook dit klachtonderdeel acht de korpsbeheerder ongegrond.

Politieambtenaar B. werd tijdens de periode dat verzoeker op het politiebureau verbleef na zijn dienst opgevolgd door zijn collega K. Aan K. is verzoeker voorgeleid in verband met de aanhouding wegens wederspanningheid. B. heeft de volgende dag toen hij de geweldsrapportage opmaakte bij K. nagevraagd of deze letsel had waargenomen. Dit

bleek niet het geval.

Het klopt dat B. tegenover de raadsheer-commissaris heeft verklaard dat hij als het mogelijk is ook gaat kijken bij de verdachte tegen wie het geweld is toegepast en dat dit meestal mogelijk is.

In de interne klachtenprocedure was deze handelwijze als leermoment aangemerkt. De strekking van het leermoment was als volgt. Degene die de geweldsrapportage opmaakt moet, indien mogelijk, de persoon die het geweld heeft ondergaan zien en dit moet ook in de geweldsrapportage worden vermeld. De korpsbeheerder lichtte toe waarom dit leermoment niet verder is opgepakt. Bij de voorgeleiding kan de officier van dienst met de verdachte het geweldgebruik bespreken en de verdachte aanschouwen. Doorgaans gebeurt dit ook. In dit geval was er sprake van twee opvolgende officieren van dienst, waardoor het opmaken van de geweldsrapportage en de voorgeleiding over twee personen zijn verdeeld. Dit gebeurt vaker bij de wisseling van dienst. Een andere reden waarom het soms niet mogelijk is de verdachte zelf te zien, is als de officier van dienst vanwege andere taken niet zelf de voorgeleiding kan doen. Een officier van dienst bedient tijdens zijn dienst één of twee districten. De korpsbeheerder merkte op dat het opnemen van het leermoment in de interne klachtprocedure verwachtingen had gewekt. Hij bood hiervoor zijn excuses aan.

De foto

De korpsbeheerder acht ook het laatste klachtonderdeel ongegrond. Hij deelde niet de mening van verzoeker dat de politie te weinig moeite heeft gedaan om de foto boven water te krijgen. De politie heeft in zijn ogen gedaan wat in haar macht lag en heeft zorgvuldig gehandeld.

De korpsbeheerder lichtte toe dat op het politiebureau alleen een foto wordt gemaakt op het moment dat iemand wordt aangehouden voor een feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan of voor een in strafvordering aangewezen feit op last van de hulpofficier van justitie. Dit was niet aan de orde.

Dat er volgens de gemachtigde van verzoeker ten tijde van de insluiting op het politiebureau een foto was gemaakt, is door de klachtbehandelaar onderzocht. Dit onderzoek hield in dat de klachtbehandelaar eind november 2007 bij diverse personen en instanties navraag heeft gedaan naar de foto waarover verzoeker spreekt. Noch in het strafdossier en evenmin bij de Documentaire Informatievoorziening van het korps was deze foto aanwezig. Uit het medisch dossier dat verzoekers gemachtigde had opgevraagd, bleek dat de verpleegkundige in de PI het prima had gevonden dat er een polaroid foto werd gemaakt. Maar bij de politie is onbekend of in de PI daadwerkelijk een foto is gemaakt. Als dit zo mocht zijn, dan zal die niet door een agent zijn gemaakt, aldus de korpsbeheerder. Het is namelijk niet aan politieambtenaren om daar foto's te maken. De

politie Gelderland-Zuid is daar voor deze zaak ook niet geweest, aldus de korpsbeheerder.

De klachtbehandelaar heeft eind november 2007 ook nog gebeld met de afdeling bevolking van de PI. Men heeft daar nog gezocht naar de foto, maar die is niet (meer) gevonden, besloot de korpsbeheerder.

Motivering van het oordeel

Wat toetst de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman heeft ervoor gekozen om de eerste twee klachtonderdelen gezamenlijk te beoordelen, omdat deze zeer met elkaar verwant zijn. Het betreft hier het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging en het zien van de arrestant vóór het opmaken van de geweldsrapportage. Vervolgens zal de Nationale ombudsman de klacht over de foto beoordelen.

Waaraan toetst de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman toetst het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging, aan het motiveringsvereiste. Dit vereiste brengt met zich mee dat beslissingen van overheidsinstanties feitelijk en logisch worden gedragen door een kenbare motivering.

De klacht over de geweldsrapportage toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van professionaliteit. Dit brengt met zich mee dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

Het moeite doen om de foto boven tafel te krijgen toetst de Nationale ombudsman aan het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving. Dit betekent dat overheidsinstanties bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Het vereiste brengt ook met zich mee dat een overheidsinstantie zich voldoende inspant om informatie te vergaren die relevant is voor het zorgvuldig behandelen van klachten.

Hoe luidt het oordeel?

Het niet verbinden van consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging en de geweldsrapportage

De korpsbeheerder heeft in zijn standpunt benadrukt dat hij ervan is overtuigd dat de betrokken ambtenaar verzoeker niet heeft verwond aan zijn ogen. De vraag door wie het letsel is toegepast, wordt in dit rapport niet beantwoord. Hierop heeft het onderzoek zich niet gericht. Waar het wel om gaat is de verslaglegging van de contacten met verzoeker.

Het hof heeft in zijn arrest geoordeeld dat hier onvolkomenheden in zitten, waardoor niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat het letsel door de politieambtenaar is toegebracht.

De vraag die speelt is of de korpsbeheerder consequenties aan deze onvolkomenheden in de verslaglegging had moeten verbinden, zoals verzoeker van hem had verwacht. Heeft de korpsbeheerder de vrijheid om na een dergelijke constatering van het hof te zeggen dat hij van oordeel is dat er geen fouten zijn gemaakt in de verslaglegging en dat hij daarom geen reden ziet de klacht gegrond te verklaren of, sterker nog, over te gaan tot het betalen van schadevergoeding, wat verzoeker graag zou zien?

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de constatering van het hof niet licht terzijde kan worden geschoven. Daar moeten goede argumenten tegenover staan.

De korpsbeheerder stelt dat niet kan worden gesproken van een onvolkomenheid. Dit standpunt motiveert hij door te benadrukken dat een verhorende ambtenaar letsel dat is ontstaan tijdens de aanhouding niet hoeft vast te leggen. Met betrekking tot de door het hof aangehaalde geweldsrapportage merkte de korpsbeheerder op dat het aan de aanhoudende politieambtenaren is om geweld te melden bij een meerdere. Dat is geschied. Er was gemeld dat er geen letsel was ontstaan. Bovendien benadrukte de korpsbeheerder dat als er geen letsel wordt geconstateerd, er ook niets over kan worden vastgelegd.

De Nationale ombudsman acht deze argumenten op zich valide. Het is niet voorgeschreven op een andere wijze zaken vast te leggen dan is geschied. Het gevolg van deze werkwijze is wel dat het hof stelt niet te kunnen uitsluiten dat verzoeker bij de aanhouding letsel heeft opgelopen. En dat terwijl de verplichting tot het opmaken van een geweldsrapportage in het leven is geroepen om transparantie van geweldgebruik door politieambtenaren te bevorderen. Er is in dit geval dus ruimte voor twijfel, terwijl het registreren van de gevolgen van toegepast geweld nu juist moet voorkomen dat er ruimte voor twijfel ontstaat. Dit is reden voor de Nationale ombudsman om te bezien of deze werkwijze van de politie voldoende zekerheden biedt aan de politie, de verdachte en de rechtspraak om (achteraf) te kunnen vaststellen wat de gevolgen zijn van toegepast geweld.

In dit geval heeft de officier van dienst op de geweldsrapportage vermeld wat zijn collega's hem over de aanhouding, het toegepaste geweld en het letsel hebben verteld. Een vertrouwenskwestie dus. Achteraf blijkt dat dit vertrouwen voor het hof niet voldoende zekerheden biedt.

In de geweldsrapportage is vrij uitgebreid, onder het kopje korte omschrijving van het vermoedelijke geweld, opgenomen waaruit het toegepaste geweld heeft bestaan. Te weten twee keer een halsomstrengeling, waarbij verzoeker steeds naar de grond is gebracht, en

het tot twee keer toe omdoen van handboeien, omdat verzoeker zich uit een van de boeien had weten los te maken. In deze omschrijving is niets opgenomen over mogelijk letsel. Onder het kopje letsel is aangekruist 'geen'.

Maar is deze conclusie in het licht van het toegepaste geweld wel aannemelijk? De halsomstrengelingen en het tegelijkertijd naar de grond brengen, hebben volgens de aanhoudende politieambtenaren geen enkel letsel veroorzaakt. De Nationale ombudsman vraagt zich af of dit wel realistisch is. Er zal toch zeker een striem of een blauwe plek zijn ontstaan. De mededeling dat deze mate van toegepast geweld geen enkel letsel tot gevolg heeft gehad, zelfs geen gering letsel, had de officier van dienst daarom aanleiding moeten geven om de verdachte zelf te willen bezoeken zodat hij zelf kon constateren dat er inderdaad geen letsel was ontstaan. Hiermee wordt een extra zekerheid ingebouwd, zodat aan het door de wetgever ingebouwde toetsmoment recht wordt gedaan.

De volgende stap zou moeten zijn dat ook in de geweldsrapportage wordt vastgelegd dat de officier van dienst de verdachte persoonlijk heeft gezien en dat hij geen letsel heeft geconstateerd, of dat hij omschrijft waaruit het geconstateerde letsel bestaat en waar op het lichaam dit is waargenomen. Er zou zelfs een foto gemaakt kunnen worden die in het dossier wordt gevoegd. Zo wordt verzekerd dat geen enkele onduidelijkheid over eventueel letsel kan ontstaan.

In het geval dat de officier van dienst niet in de gelegenheid is (geweest) de verdachte zelf te zien, dient hij dit te vermelden in de geweldsrapportage of zal hij het opmaken van de geweldsrapportage over moeten laten aan de officier van dienst die wel in de gelegenheid is de verdachte zelf te zien. In het geval geen enkele officier van dienst de verdachte heeft kunnen zien, ligt daar een taak voor de verhorende ambtenaar, om in het proces-verbaal te vermelden of en zo ja welk letsel hij heeft geconstateerd. Dit vergt onderlinge afstemming en communicatie.

De Nationale ombudsman komt tot het oordeel dat de korpsbeheerder zijn standpunt met redenen heeft omkleed, maar dat hij daarbij onvoldoende oog heeft gehad voor datgene waar het hof zo uitdrukkelijk op heeft gewezen. Er is te weinig met de kritiepunten van het hof gedaan. De korpsbeheerder had hier lering uit kunnen trekken, maar heeft hiervan afgezien. De klacht van verzoeker dat er consequenties aan de onvolkomenheden in de verslaglegging hadden moeten worden verbonden, is daarmee gegrond. De motivering van de korpsbeheerder schoot tekort.

Daarnaast is ook het vereiste van professionaliteit geschonden, omdat de arrestant niet is gezien door de politieambtenaar die de geweldsrapportage heeft opgemaakt en hij daarmee het belang van zorgvuldige documentatie over het hoofd heeft gezien.

De onderzochte gedragingen zijn niet behoorlijk.

Dit geeft de Nationale ombudsman aanleiding om een aanbeveling te doen. De Nationale ombudsman geeft de korpsbeheerder in overweging om het leermoment, zoals dat in de interne klachtenprocedure was geconstateerd, alsnog door te voeren binnen het korps en daarbij hetgeen de Nationale ombudsman hierover heeft overwogen mee te nemen.

De foto

Volgens verzoeker is er naast de foto die door de PI bij binnenkomst van een gedetineerde wordt gemaakt, ook door de politie nog een foto van zijn gezicht gemaakt. Volgens de korpsbeheerder is er door de politie geen foto gemaakt in de PI, evenmin op het politiebureau.

In een brief aan de politie van eind augustus 2007 verzoekt de gemachtigde van verzoeker om de foto's boven water te krijgen, zodat deze in het dossier gevoegd kunnen worden. De klachtbehandelaar heeft eind november 2007 uitgebreid onderzoek gedaan naar deze foto's. Op de plaatsen waar zo'n foto zich in de politieorganisatie zou kunnen bevinden, is gezocht en is deze niet gevonden. Ook bij de PI is nog navraag gedaan naar de foto's die daar zouden zijn gemaakt. Het bleek dat de foto die door de PI was gemaakt, volgens procedure na een half jaar was vernietigd. Een andere foto was niet bekend. De Nationale ombudsman is van oordeel dat hiermee voldoende inspanning is verricht om de foto, zo die al is gemaakt na de toezegging dat dit zou gebeuren, boven water te krijgen. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de politie heeft gehandeld conform het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

de Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 1 april 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift ingediend door de heer mr. P.H.M. Essink, advocaat te Nijmegen, met een klacht over het regionale politiekorps Gelderland-Zuid. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (de burgemeester van Nijmegen), werd een onderzoek ingesteld.

12

2010.04423

de Nationale ombudsman